Lietas Nr. A420147916
Lietas arhīva Nr. A42-01479-16/19

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 3.augustā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A.Putniņa,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu atļauts izstrādāt zemes ierīcības projektu zemesgabala /adrese/, sadalei.

Aprakstošā daļa

[1] Atbilstoši zemesgrāmatas informācijai īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/, ar kadastra Nr./numurs A/, kura sastāvā ietilpst zemesgabals 1367 m^2 platībā (turpmāk arī – strīdus zemesgabals) un divstāvu skolas ēka (liters Nr.1), ir nostiprinātas Latvijas valstij Latvijas Kultūras akadēmijas personā.

No nekustamā īpašuma ir atdalīta divstāvu dzīvojamā māja (liters Nr.2), kas ir sadalīta trīs dzīvokļu īpašumos, uz kuriem īpašuma tiesības ir līdzpieteicējiem /pers. A/, /pers. B/ (apliecina apliecība par īpašuma tiesībām uz dzīvokli), /pers. C/ un /pers. D/.

[2] 2015.gada 28.septembrī līdzpieteicēji vērsās Rīgas pilsētas būvvaldē (turpmāk – būvvalde) ar lūgumu izdot nosacījumus zemes ierīcības projekta izstrādei par strīdus zemesgabala sadali, atdalot no tā 340 m^2 līdzpieteicējiem piederošās dzīvojamās mājas vajadzībām.

A r būvvaldes 2015.gada 26.oktobra lēmumu Nr.BV-15-7431-ap līdzpieteicēju priekšlikums par zemesgabala sadali noraidīts, atsakot izdot administratīvo aktu par zemes ierīcības projekta izstrādes nepieciešamību un nosacījumiem zemes ierīcības projekta izstrādei.

[3] Nepiekrītot būvvaldes 2015.gada 26.oktobra lēmumam Nr.BV-15-7431-ap, līdzpieteicēji to apstrīdēja. Ar Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta (turpmāk – departaments) 2015.gada 28.decembra lēmumu Nr.DA-15-1368-nd apstrīdētais lēmums atstāts negrozīts. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Strīdus zemesgabals atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa „Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs" teritorijā un Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Pasaules kultūras un dabas mantojuma vietas „Rīgas vēsturiskais centrs" teritorijā. Atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 5.panta pirmajai daļai Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā aizliegta jebkāda darbība, kas var izraisīt tajā esošo saglabājamo un aizsargājamo kultūrvēsturisko vērtību iznīcināšanu vai bojāšanu. Atbilstoši minētā panta otrās daļas 1.punktam vēsturiskā plānojuma struktūra ir viena no autentiskajām kultūrvēsturiskām vērtībām, kas ir saglabājama un aizsargājama. No Ministru kabineta 2004.gada 8.marta noteikumu Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi" (turpmāk – MK noteikumi Nr.127) 3.1.2.apakšpunkta izriet, ka kultūrvēsturiskās vides būtiski pārveidojumi Rīgas vēsturiskajā centrā ir jebkura zemesgabala apvienošana vai sadalīšana, ja tā ir pretrunā ar vēsturisko plānojuma struktūru.

[3.2] Atbilstoši Rīgas domes 2006.gada 7.februāra saistošo noteikumu Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk – saistošie noteikumi Nr.38) 2.97.apakšpunktam zemesgabals ir uzskatāms par vēsturisko zemesgabalu, ko apliecina vēsturiskā karte. No tās secināms, ka zemesgabala konfigurācija nav mainījusies, proti, tā ir saglabājusies vēsturiskajās kadastra robežās. Konkrētajā gadījumā nav konstatējami saistošo noteikumu Nr.38 35.punktā paredzētie izņēmumi vēsturiskā zemesgabala sadalīšanai.

[3.3] Normatīvajā regulējumā noteiktie ierobežojumi vēsturisko zemesgabalu sadalīšanai ir uzskatāmi par samērīgiem Satversmes 105.panta un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) Pirmā protokola 1.panta otrās daļas izpratnē, nodrošinot sabiedrības intereses valsts vēsturiskā un kultūras mantojuma aizsardzībā. Konstatējot, ka konkrētā zemesgabala sadalīšana neatbilst saistošajos noteikumos Nr.38 ietvertajiem noteikumiem, tā sadalīšana nav pieļaujama.

[4] Līdzpieteicēji vērsās ar pieteikumu tiesā, lūdzot izdot viņiem labvēlīgu administratīvo aktu. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie iebildumi.

[4.1] Starp līdzpieteicējiem un Latvijas Kultūras akadēmiju pastāv civiltiesisks strīds par dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala platību, kas pašreiz tiek izskatīts vispārējās jurisdikcijas tiesā.

[4.2] Līdzpieteicēji neapšauba, ka strīdus zemesgabals ir uzskatāms par vēsturisko zemesgabalu un tas atrodas Rīgas vēsturiskajā centrā, tādējādi tā sadalīšanu ierobežo saistošajos noteikumos Nr.38 paredzētie kritēriji. Vienlaikus, līdzpieteicēju ieskatā, minētā normatīvā regulējuma piemērošana pārsūdzētajā lēmumā ne tikai nepamatoti ierobežo Satversmes 115.pantā aizsargātās tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, rūpējoties par tās saglabāšanu un uzlabošanu, un Satversmes 105.pantā un Konvencijas Pirmā protokola 1.panta pirmajā daļā garantētās tiesības uz īpašuma tiesību netraucētu lietošanu, bet arī faktiski liedz līdzpieteicējiem iespēju iegūt un nostiprināt zemesgrāmatā īpašuma tiesības uz privatizētajai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemesgabala daļu saskaņā ar speciālā likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" (turpmāk – Dzīvojamo māju privatizācijas likums) 7.panta sesto daļu un 84.pantu.

[4.3] Atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 5.panta trešajai daļai Rīgas vēsturiskajā centrā saglabājamo kultūrvēsturisko vērtību pārveidošana pieļaujama, ja nepieciešamā pārveidojuma veikšana ir vienīgais veids, kā nodrošināt pilsētas attīstību, un ja

pārveidojuma rezultātā nepazeminās Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas kultūrvēsturiskā vērtība. Zemesgabals kopš 1945.gada ir funkcionāli sadalīts dzīvojamai mājai un skolas ēkai lietošanā esošajās daļās, taču kopš 2012.gada Latvijas Kultūras akadēmija ir atteikusies pieteicēju lietošanā nodot jebkādu daļu no zemesgabala. Tādējādi, līdzpieteicēju ieskatā, Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 5.panta trešās daļas piemērošana ir vienīgais veids, kā nodrošināt līdzpieteicēju aizskartās tiesības. Pārsūdzētajā lēmumā minētie argumenti nav vērtēti.

[4.4] Strīdus zemesgabala sadalīšanas gadījumā nav iespējami tālāki risinājumi, kas būtu saistīti ar būvniecību šajā zemesgabalā, izņemot iekšpagalmu norobežošanu ar apstādījumiem un kvartāla iekšēju apzaļumošanu, tādejādi atjaunojot kultūrvēsturisko vidi, kā arī apbūves harmonizāciju. Līdz ar to nav pamata apgalvot, ka zemesgabala sadalīšanas rezultātā apbūves nosacījumu izmaiņas var radīt apdraudējumu vēsturiskajai plānojuma struktūrai.

[4.5] Līdzpieteicēju ieskatā, konkrētajā gadījumā ir piemērojams Dzīvojamo māju privatizācijas likums, nevis Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums, jo, pastāvot kolīzijai starp minētajiem normatīvajiem aktiem, piemērojams ir jaunākais, proti, Dzīvojamo māju privatizācijas likumā ietvertais regulējums par tiesībām privatizēt dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu.

[5] Departaments tiesai sniegtajos paskaidrojumos pieteicēja pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz pasūdzētajā lēmumā minētajiem argumentiem.

[6] Trešā persona Latvijas Kultūras akadēmija tiesai sniegtajos paskaidrojumos norāda, ka pārsūdzētais lēmums atzīstams par tiesisku un pamatotu.

Trešā persona kā zemesgabala tiesiskā valdītāja ir veikusi nekustamā īpašuma uzlabošanu, veicot pagalma bruģēšanu, nodrošinot tā apgaismošanu un apsardzi. Līdzpieteicēju dzīvojamai mājai nodrošināta uzlabota elektrolīnija un ūdens padeve. Atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 5.panta otrajai daļai Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā saglabājamas un aizsargājamas tajā esošās autentiskās kultūrvēsturiskās vērtības, tajā skaitā vēsturiskā plānojuma struktūra (ar vēlākos laikos veiktiem kvalitatīviem pārveidojumiem), par kādu uzskatāms strīdus zemesgabals. Par kultūrvēsturiskās vides pārveidojumu uzskatāma jebkura zemesgabala apvienošana vai sadalīšana, tādējādi tā konkrētajā gadījumā nav pieļaujama. Turklāt atbilstoši teritorijas plānojumam strīdus zemesgabalam ir noteikta funkcionālā zona JC1 – jaukta centra apbūves teritorija, kurai attiecīgi ir noteikts tikai viens izmantošanas veids. Līdz ar to nav atsevišķi nodalāms zemesgabals trīs un vairāk stāvu dzīvojamo māju apbūvei, ņemot vērā arī zemesgabala blīvo apbūves intensitāti.

[7] Atbildot uz tiesas informācijas pieprasījumu, VAS „Privatizācijas aģentūra" norādījusi, ka dzīvojamajā mājā ietilpstošo dzīvokļa īpašumu privatizācija ir pabeigta. Ņemot vērā, ka strīdus zemesgabals, uz kura atrodas dzīvojamā māja, atrodas Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas zonā, to nebija iespējams sadalīt. Attiecīgi atbilstoši Dzīvojamo māju privatizācijas likuma 7.panta sestajai daļai (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014.gada 30.septembrim) privatizācijas objekta sastāvā netika iekļauta dzīvojamai mājai funkcionāli piesaistītā zemesgabala daļa. Dzīvojamās mājas īpašniekiem ir tiesības nomāt valstij piederošo zemesgabalu uz 99 gadiem.

[8] Atbildot uz tiesas informācijas pieprasījumu, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas tiesai ir sniegusi informāciju, ka strīdus zemesgabala dalījums kopš 1908.gada ir saglabājies nemainīgs. Ņemot vērā minēto, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija neatbalsta strīdus zemesgabala reālu sadali, jo tā neatbilst vēsturiskajai plānojuma struktūrai.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo un ceturto daļu pirmās instances tiesā administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā, izņemot, ja lietas izskatīšanu mutvārdu procesā tiesas sēdē lūdzis pieteicējs. Līdzpieteicēji ir izteikuši lūgumu lietu izskatīt rakstveida procesā. Ņemot vērā minēto, tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Izvērtējot lietas materiālus un administratīvā procesa dalībnieku sniegtos paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka pieteikums nav pamatots.

[11] Līdzpieteicēji saskaņā ar Zemes ierīcības likuma 5.panta 1.punktu vērsās būvvaldē ar iesniegumu par zemes ierīcības projekta izstrādi ar mērķi sadalīt strīdus zemesgabalu, atdalot no tā 340 m^2 līdzpieteicējiem piederošās dzīvojamās mājas vajadzībām.

Atbilstoši Zemes ierīcības likuma 8.panta pirmās daļas 3.punktam zemes vienību sadalīšanai ir nepieciešams izstrādāt zemes ierīcības projektu. Iestāde atteica izdot administratīvo aktu par zemes ierīcības projekta izstrādes nepieciešamību un nosacījumiem zemes ierīcības projekta izstrādei. Attiecīgi administratīvās lietas ietvaros pārbaudāms, vai pastāv priekšnoteikumi līdzpieteicējiem labvēlīga administratīvā akta par zemes ierīcības projekta izstrādes nepieciešamību izdošanai. Lēmumā par līdzpieteicēju pieteikuma pieņemšanu neprecīzi norādīts labvēlīga administratīvā akta priekšmets, tādējādi precizējams, ka administratīvā lieta ir ierosināta, pamatojoties uz pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu atļauts izstrādāt zemes ierīcības projektu zemesgabala /adrese/, sadalei.

[12] Atbilstoši Zemes ierīcības likuma 7.panta pirmajai daļai zemes ierīcības projektam jāatbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā un normatīvajos aktos par teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi noteiktajām prasībām.

Lietā nav strīda par to, ka strīdus zemesgabals atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa „Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs" teritorijā un Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Pasaules kultūras un dabas mantojuma vietas „Rīgas vēsturiskais centrs" teritorijā. Kā to norādījusi Satversmes tiesa (*sk. Satversmes tiesas 2004.gada 30.janvāra sprieduma lietā Nr.2003-20-01 8.2.punktu*), kopš Rīgas vēsturiskā centra iekļaušanas Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Pasaules kultūras un dabas mantojuma sarakstā Latvija ir uzņēmusies visus pienākumus, kurus tai kā dalībvalstij uzliek Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību. Saskaņā ar minētās konvencijas 5.pantu Latvija ir apņēmusies īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis ir piešķirt kultūras mantojumam zināmas funkcijas sabiedrības dzīvē, iekļaut šā mantojuma aizsardzību plānošanas programmās, nodibināt kultūras mantojuma aizsardzības un citus dienestus, veikt pienācīgus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai aizsargātu šo mantojumu.

Viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem iepriekš minēto mērķu sasniegšanai ir attiecīgās teritorijas attīstības plānošana. Tā ne tikai nosaka galvenās vadlīnijas teritorijas izmantošanai nākotnē un dod iespēju kompleksi risināt zemes izmantošanas jautājumus, sabalansējot indivīda un sabiedrības intereses, bet arī nosaka attiecības starp vides un kultūras mantojuma aizsardzības interesēm un apbūvi.

Zemesgabala sadalīšana ir teritorijas plānošanas jomā ietilpstošs jautājums (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 30.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-351/2013 16.-18.punktu*). Tādējādi, vērtējot, vai ir pieļaujama zemesgabala sadalīšana Rīgas vēsturiskajā centrā, jāpārbauda zemes ierīcības projekta

atbilstība ne tikai vispārīgajām pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajām prasībām, bet arī tiesību normām, kas īpaši regulē Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānošanas un aizsardzības jautājumus.

[13] Lai nodrošinātu Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas saglabāšanu, aizsardzību un kvalitatīvu attīstību, likumdevējs ir pieņēmis atsevišķu likumu – Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumu.

Minētā likuma 5.panta pirmā daļa noteic, ka Rīgas vēsturiskajā centrā aizliegta jebkāda darbība, kas var izraisīt tajā esošo saglabājamo un aizsargājamo kultūrvēsturisko vērtību iznīcināšanu vai bojāšanu. Šā panta otrajā daļā ir uzskaitītas, kādas autentiskās kultūrvēsturiskās vērtības ir saglabājamas, tostarp par tādu uzskatāma vēsturiskā plānojuma struktūra (ar vēlākos laikos veiktiem kvalitatīviem pārveidojumiem). Savukārt šā panta trešā daļa paredz, ka kultūrvēsturisko vērtību pārveidošana pieļaujama, ja nepieciešamā pārveidojuma veikšana ir vienīgais veids, kā nodrošināt pilsētas attīstību, un ja pārveidojuma rezultātā nepazeminās Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas kultūrvēsturiskā vērtība.

Likumdevējs nav definējis jēdzienu „vēsturiskā plānojuma struktūra", taču uz likuma pamata izdoto MK noteikumu Nr.127 2.1.apakšpunktā norādīts, ka nozīmīgākās saglabājamās kultūrvēsturiskās vērtības vēsturiskā plānojuma struktūrā ir: 1) ielas un laukumi, kuru izveidē nozīmīga ir ielu un laukumu apbūves līnija (būvlaide) un ēku dzegas augstuma līnijas (2.1.1.apakšpunkts); 2) kvartālu iekšēja telpa ar apzaļumojumu (2.1.2.apakšpunkts). Atbilstoši Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas norādītajam (*lietas 66.-68.lapa*) minētās normas mērķis ir pēc būtības pilsētas telpu sadalīt divās daļās: noteikumu 2.1.1.apakšpunkts nosaka publiskās ārtelpas struktūru, savukārt 2.1.2.apakšpunkts kvartāla iekšējo organizāciju, kas sevī ietver kvartāla apbūves raksturu, ēku (būvju) izvietojumu zemesgabalā, zemesgabala konfigurāciju, pagalma ierīkošanas principu, piekļuves un savienojumu ar publisko ārtelpu.

Vienlaikus atbilstoši MK noteikumu Nr.127 3.1.2.apakšpunktam par kultūrvēsturiskās vides būtisku pārveidojumu Rīgas vēsturiskajā centrā ir uzskatāma jebkura zemesgabala apvienošana vai sadalīšana, ja tā ir pretrunā ar vēsturisko plānojuma struktūru. Kā pamatoti norādījusi Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, no minētās tiesību normas izriet, ka likumdevējs ir vēlējies aizsargāt ne tikai publiskās ārtelpas struktūru (ielas un laukumus) un kvartāla iekšējo telpu ar apzaļumojumu, bet arī zemesgabalu plānojumu kā tādu to vēsturiskajās robežās, jo vēsturiskā plānojuma struktūras elementu izmaiņas ilgtermiņā nosaka uz tiem esošās apbūves ārējo veidolu (telpu), līdz ar to veidojot pilnīgi atšķirīgas telpiskās vides (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 30.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-351/2013 20.punktu*).

[14] Šā sprieduma 13.punktā secinātais pēc būtības atspoguļojas arī saistošajos noteikumos Nr.38, kas atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 9.panta pirmajā daļā ietvertajam deleģējumam detalizētāk regulē Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumus.

Atbilstoši saistošo noteikumu Nr.38 35.punktam nav pieļaujama valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vēsturisko zemesgabalu, kā arī vēsturisko zemesgabalu pilsētbūvniecības pieminekļu teritorijās apvienošana un sadalīšana. Saskaņā ar šo noteikumu 2.97.punktā sniegto skaidrojumu vēsturiskais zemesgabals ir zemesgabals, kas noteiktās kadastra robežās pastāvējis 1940.gadā vai agrāk.

No minētā ierobežojuma ir paredzēti izņēmuma gadījumi, tādējādi pēc būtības precizējot Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 5.panta trešajā daļā paredzētos gadījumus, kad ir pieļaujami vēsturiskās plānojuma struktūras pārveidojumi. Proti:

1) pieļaujama pēdējo 150 gadu laikā apvienotu vai sadalītu vēsturisku zemesgabalu sadalīšana vai apvienošana atbilstoši to senākajām robežām. Katra jaunveidojamā zemesgabala ielas fronte nav mazāka par 15 m, izņemot Vecrīgas teritoriju, kur jaunveidojamā zemesgabala ielas fronte var būt mazāka par 15 m (35.1.apakšpunkts);

2) ja teritorijas plānojuma grafiskās daļas plāns paredz dažādus izmantošanas veidus vienā vēsturiskajā zemesgabalā, šo zemesgabalu var dalīt pa dažādo izmantošanas veidu robežām (35.2.apakšpunkts).

Lietā nav strīda, ka strīdus zemesgabals ir vēsturiskais zemesgabals. Minēto apliecina lietā esošā vēsturiskā karte (*lietas 58.lapa*), kā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas sniegtā informācija (*lietas 66.-68.lapa*), atbilstoši kurai zemesgabalu dalījums kvartālā starp Dzirnavu, Baznīcas, Elizabetes un Skolas ielām kopš 1908.gada saglabājies nemainīgs. No minētā attiecīgi izriet, ka attiecībā uz strīdus zemesgabala sadali nav piemērojams saistošo noteikumu Nr.38 35.1.apakšpunktā paredzētais izņēmums, jo zemesgabala sadale būtu pretēja tā vēsturiskajām robežām. Tāpat lietā nav piemērojams saistošo noteikumu Nr.38 35.2.apakšpunktā paredzētais izņēmums, jo zemesgabalam ir noteikts tikai viens izmantošanas veids, līdz ar to zemesgabalu nevar sadalīt pa dažādo izmantošanas veidu robežām. Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka zemesgabala sadale atbilstoši saistošo noteikumu Nr.38 35.punktam nav pieļaujama.

Augstākā tiesa, izvērsti analizējot sasitošo noteikumu Nr.38 ietvertos ierobežojumus vēsturisko zemesgabalu sadalīšanai, kas līdz šim brīdim pēc būtības nav mainījušies, ir secinājusi, ka tie ir noteikti ar likumu (tostarp pašvaldība, nosakot minētos ierobežojumus, nav pārsniegusi savu kompetenci, kā arī tie ir atbilstoši tiesību normām, kurām ir augstāks juridiskais spēks), tiem ir leģitīms mērķis un tie ir samērīgi Satversmes 105.panta un Konvencijas Pirmā protokola 1.panta otrās daļas izpratnē (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 30.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-351/2013 12.-24.punktu).* Ņemot vērā minēto, tiesa šīs administratīvās lietas ietvaros procesuālās ekonomijas nolūkā neuzskata par nepieciešamu atkārtoti vērtēt saistošo noteikumu Nr.38 ietverto ierobežojumu vēsturisko zemesgabalu sadalīšanai konstitucionalitāti.

[15] Līdzpieteicēji norāda, ka strīdus zemesgabala sadalīšanas gadījumā nav iespējami tālāki risinājumi, kas būtu saistīti ar būvniecību šajā zemesgabalā. Tādējādi, līdzpieteicēju ieskatā, nav pamata apgalvot, ka zemesgabala sadalīšanas rezultātā apbūves nosacījumu izmaiņas var radīt apdraudējumu vēsturiskajai plānojuma struktūrai.

Tiesa norāda, ka apdraudējums vēsturiskā plānojuma struktūrai ir vērtējams ilgtermiņā un plašākā kontekstā, neaprobežojoties vienīgi ar pašreizējo nekustamā īpašuma un tam pieguļošo nekustamo īpašumu telpisko struktūru un izmantošanu. Nav izslēgts, ka pieteicēju iesniegtā zemesgabala sadalīšanas plāna īstenošana nākotnē varētu mainīt apbūves, tātad arī plānojuma struktūru, jo, mainoties zemesgabala lielumam, mainās arī nosacījumi būvju telpiskajam izvietojumam tajā (piemēram, ievērojot ēku augstuma, apbūves intensitātes, apbūves blīvuma, pagalma, attālumu līdz zemes gabala robežām prasības), kā arī blakus esošajos nekustamajos īpašumos. Lai arī zemesgabalu izmērs pats par sevi nav aizsargājama vērtība (*sk. Augstākās tiesas 2008.gada 19.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-277/2008 6.2.punktu*), tomēr ir vērā ņemami iespējami (hipotētiski) vēsturiskā plānojuma struktūras apdraudējumi. Gan likuma, gan Ministru kabineta noteikumu, gan saistošo noteikumu mērķis ir izslēgt apdraudējuma rašanos Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanai (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 5.jūnja rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-365/2013 7.punktu*).

[16] Līdzpieteicēji norādījuši, ka, liedzot zemesgabala sadali, tiek ierobežotas viņu tiesības iegūt un nostiprināt zemesgrāmatā īpašuma tiesības uz privatizētajai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemesgabala daļu saskaņā ar Dzīvojamo māju privatizācijas likuma 7.panta sesto daļu un 84.pantu.

Kā izriet no VAS „Privatizācijas aģentūras" vēstules (*lietas 28.-29.lapa*), privatizējamā objekta sastāvā tika iekļauta tikai dzīvojamā māja, jo zemesgabals atrodas Rīgas vēsturiskajā centrā un to nebija iespējams sadalīt. No lietā esošajiem materiāliem, kā arī Tiesu informatīvajā sistēmā

pieejamās informācijas nav konstatējams, ka līdzpieteicēji privatizācijas procesā būtu izteikuši iebildumus par privatizējamā objekta sastāvu. Līdz ar to līdzpieteicējiem bija jārēķinās ar apgrūtinājumiem, kas skar privatizējamo objektu.

Tiesa norāda, ka arī šobrīd spēkā esošā Dzīvojamo māju privatizācijas likuma 7.panta sestās daļas redakcija paredz, ka valsts vai pašvaldības īpašumā esošā zeme, uz kuras atrodas daudzdzīvokļu māja, var būt privatizācijas objekts, ja to var sadalīta, ievērojot normatīvo aktu par vispārīgo teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi noteikumus. Tādējādi minētā norma pēc būtības satur norādi, ka tajā ietvertās tiesiskās sekas (zemes privatizācija) iestājas tikai gadījumā, ja zemesgabalu var sadalīt atbilstoši normatīvajos aktos, kas regulē vispārīgo teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi noteikumus, ietvertajai kārtībai. Tiesību normu kolīzija šādā gadījumā neveidojas, jo likumdevējs apzināti, lai neatkārtotu tiesību normas, kas ir iekļautas citos normatīvajos aktos, ir devis norādi uz to piemērošanas nepieciešamību.

Atbilstoši Dzīvojamo māju privatizācijas likuma 7.panta septītajai daļai, ja zeme nav sadalāma, privatizētā objekta īpašniekam ir valsts vai pašvaldības īpašumā esošā zemesgabala nomas tiesības uz 99 gadiem. Tādējādi likumdevējs ir aizsargājis privatizētā objekta īpašnieka tiesības uz funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu dzīvojamās mājas uzturēšanai un apsaimniekošanai, piešķirot šī zemesgabala nomas tiesības. Līdz ar to nevar piekrist pieteikumā norādītajam, ka strīdus zemesgabala sadale ir vienīgais veids, kā nodrošināt līdzpieteicēju tiesības uz dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu un līdz ar to Satversmes 115.pantā paredzētās tiesības dzīvot labvēlīgā vidē.

Nav arī pamatots līdzpieteicēju pieteikumā norādītais, ka Latvijas Kultūras akadēmija ir atteikusies pieteicēju lietošanā nodot jebkādu daļu no zemesgabala. Kā izriet no Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamās informācijas, tieši Latvijas Kultūras akadēmija ir vērsusies vispārējās jurisdikcijas tiesā ar prasību par zemes nomas līguma piespiedu noslēgšanu. Tādējādi līdzpieteicējiem šajā procesā ir tiesības aizsargāt savas tiesības un tiesiskās intereses saistībā ar dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu, tā platību un izmantošanas kārtību.

[17] Apkopojot iepriekš minēto, atzīstams, ka līdzpieteicēju pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu ir noraidāms. Pārējiem pieteikumā ietvertajiem argumentiem nav tiesiskas nozīmes attiecīgā prasījumā izlemšanā, tādējādi tiesa procesuālās ekonomijas nolūkā neuzskata par nepieciešamu atsevišķi tos izvērtēt.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu atļauts izstrādāt zemes ierīcības projektu zemesgabala /adrese/, sadalei.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Putniņa